

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไร ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

วารุณี ขาววิริยะกร^{1*} สุกัญญา สีแดง¹ จิตรารักษ์ อุ่นแก้ว¹ ชัชชา บุ่งไธสง¹ และวิภรณต์ เผือกมงคล²

Received: October 7, 2020

Revised: November 13, 2020

Accepted: November 24, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องกับความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณจากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งประชากร คือ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยจำนวน 14 ธนาคาร ธนาคารเพื่อย่อยยอจำนวน 1 ธนาคาร ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ จำนวน 4 ธนาคาร และธนาคารที่เป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศ จำนวน 11 ธนาคาร รวมทั้งหมด 30 ธนาคาร การเลือกกลุ่มตัวอย่างเลือกเฉพาะธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยเนื่องจากมีบทบาทและความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและเป็นที่สนใจของนักลงทุน จำนวน 14 ธนาคาร ใช้ข้อมูลจากรายงานประจำปี ตั้งแต่ปี 2554–2562 จำนวน 9 ปี เป็นข้อมูลแบบ Panel data จำนวน 126 ตัวอย่าง ทำการศึกษาโดยใช้สมการเชิงถดถอย (Multiple linear regressions) วิธี Ordinary least squares: OLS ผลการศึกษา พบว่า ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่มีสภาพคล่องที่ดี (ค่าเฉลี่ย LAD เท่ากับ 25.43%) แสดงถึงความสามารถการจ่ายคืนหนี้ระยะสั้นและเงินฝากได้ ส่วนความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ (ค่า R^2 เท่ากับ 6.47%) และนอกจากนั้นยังพบว่า สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือเกี่ยวข้องกับธุรกิจการเงินการธนาคาร เพื่อวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ และปรับใช้อัตราส่วนทางการเงินที่เหมาะสมกับการคาดการณ์สภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์

คำสำคัญ: ความสามารถในการทำกำไร ธนาคารพาณิชย์ สภาพคล่อง

¹ นักศึกษา สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารธุรกิจ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

* Corresponding E-mail: warunee.chay@vru.ac.th

Relationship between liquidity and profitability of commercial banks in Thailand

Warunee Chaywiriyangku^{1*} Sukanya Seedang¹ Jittrapron Aonkaew¹

Chachcha Bungthaisong¹ Wikrant Paukmongkol²

Abstract

This research aims to study relationship between liquidity and profitability of commercial banks using research methodology of the quantitative research. The data is derived from the secondary sources. The population consists 14 commercial banks in Thailand which are 1 bank for retail, 4 foreign subsidiary banks and 11 foreign banks branches so made up of 30 banks. The sample group are those commercial banks registered in Thailand which play an important role to the national economy and also attract investors of 14 banks. The data are acquired from the annual report during 2011-2019 for 9 years as panel data for 126 examples. The study is conducted by using the regression equation of Multiple linear regression and the Ordinary least squares: OLS. The results found that the most commercial banks have good liquidity (average LAD = 25.43%) with ability to repay short-term debts and deposits. The profitability of the most commercial banks is considered low ($R^2 = 6.47\%$) and also no relationship between the liquidity of commercial banks and the profitability at significantly level. 05. This research result benefits to stakeholders or related people in finance and banking business in order to improve the operations of commercial banks and also can be applied to the appropriate financial ratios in forecasting liquidity and profitability of banks.

Keywords: Commercial Bank, Liquidity, Profitability

¹ Undergraduate student, School of Management, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage.

² Lecturer in Bachelor of Business Administration, School of Management, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage.

บทนำ

กิจการธนาคารพาณิชย์เป็นธุรกิจรูปแบบหนึ่งที่มุ่งแสวงหากำไรสูงสุดเหมือนธุรกิจอื่น ๆ แม้ว่าธุรกิจธนาคารพาณิชย์มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด แต่ผลกำไรของธนาคารพาณิชย์ยังเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญของการลงทุนในการดำเนินการของธนาคาร หากปราศจากผลตอบแทนต่อเงินทุนที่ยุติธรรมแล้วก็จะไม่มีใครยินดีที่จะลงทุนต่อไป ดังนั้นธนาคารจึงต้องแสวงหาแนวทางในการถือครองสินทรัพย์และหนี้สินเพื่อจะได้มาซึ่งสัดส่วนที่เหมาะสมที่สุด (วเรศ อุปปาทิก, 2544)

สภาพคล่องของธนาคารเป็นเพียงความพร้อมที่ธนาคารจะสามารถจ่ายคืนหนี้ระยะสั้นและเงินฝากได้ แต่ส่วนกำไรของธนาคารนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินความมั่นคงของธนาคารและเป็นประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้น แม้ว่าผลกำไรจะเป็นสิ่งสำคัญที่สุด แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า การดำเนินงานของธนาคารจะยั่งยืนเสมอไป นอกจากนี้ ธนาคารที่มีความสามารถทำกำไรที่ดีอาจมีสภาพคล่องไม่ดีก็ได้ ซึ่งปัจจุบันการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์มีการแข่งขันกันสูง และจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ธนาคารพาณิชย์ควรวางแผน และปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน (นันทพร บำสันเทียะ, 2555)

ในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ยังต้องเผชิญกับความผันผวนค่อนข้างมาก ทั้งสภาพการแข่งขันของธนาคารด้วยกันและปัจจัยในด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ล้วนมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างรวดเร็ว ภาวะการเงินในประเทศไทย ได้แก่ ในปี พ.ศ. 2540 ที่ต้องเผชิญกับวิกฤติต้มยำกุ้ง มีการปล่อยกู้ที่เสี่ยง การลอยตัวของค่าเงินบาทในปี 2540 จึงเกิดเป็นหนี้เสียจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในระบบสถาบันการเงิน และลุกลามเกิดเป็นวิกฤติสถาบันการเงิน ในปี 2550 ต้องเผชิญกับความเสี่ยง ค่าเงินบาทที่แข็งค่า และราคาน้ำมันที่สูงขึ้น ตลอดจนปัญหาวิกฤติสินเชื่อซับไพรม์ที่สหรัฐอเมริกา เป็นปัญหาที่เกิดจากภาคอสังหาริมทรัพย์และภาคการเงินของสหรัฐอเมริกา ได้ส่งผลกระทบต่อปัญหาสภาพคล่องของสถาบันการเงินสำคัญหลายแห่งทั่วโลกจนต้องมีการรวมกิจการ หรือปิดตัวลง ปัญหาวิกฤติที่เกิดขึ้นมาได้ส่งผลให้เศรษฐกิจหลายประเทศเข้าสู่ภาวะถดถอย ประเทศไทยซึ่งมีระบบเศรษฐกิจและการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ เพราะเหตุนี้ประเทศไทยจึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบนี้ได้ การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ก็ขึ้นอยู่กับมาตรการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดขึ้น แล้วยังขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทางการเงินของประเทศ ธนาคารควรมีการวางแผน และปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การแข่งขันเพื่อที่จะสอดคล้องกับภาวะการแข่งขันในปัจจุบัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเพื่อนำผลการศึกษานี้เสนอเป็นแนวทางการกำหนดนโยบายการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายกำไรสูงสุดและความสามารถในการแข่งขันของธนาคารในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือเกี่ยวข้องกับธุรกิจการเงินธนาคารสามารถนำไปใช้วางแผนปรับปรุงการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์
2. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือเกี่ยวข้องกับธุรกิจการเงินธนาคารสามารถใช้อัตราส่วนทางการเงิน คัดกรองสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดความสามารถในการทำกำไร

การวัดความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์นั้นหมายความว่า ธนาคารจะมีโอกาสในการทำกำไรได้มากน้อยเพียงใดในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งความสามารถในการทำกำไรนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเจ้าหนี้และเจ้าของธุรกิจเพราะธุรกิจจะอยู่รอดหรือดำเนินงานต่อไปได้ในระยะยาวต้องมีรายได้ที่คุ้มค่างบค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแล้วคงเหลือกำไรอย่างเพียงพอที่จะจ่ายคืนเงินต้นและดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้และจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นอีกด้วย (นพวรรณ สิมมา, 2557) ดังนั้น การวัดความสามารถในการทำกำไรของกิจการจึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่ากิจการมีผลการดำเนินงานที่สามารถสร้างกำไรให้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพระดับใด ด้วยการวัดจากอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญตามแนวคิดของ ธนา อนันต์โชติกุล และลัทพร รัตนวรารักษ์ (2561) ที่ได้อธิบายว่า ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์นั้นสามารถวัดได้จาก อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA) โดยมีรายละเอียดในแต่ละอัตราส่วนดังต่อไปนี้

1. อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) คือ อัตราส่วนของผลกำไรสุทธิที่ผู้ถือหุ้นนั้นจะได้รับ โดยนิยมใช้ในการวิเคราะห์เพื่อวัดผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับ ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารงานของบริษัทโดยวัดจากผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับ และนอกจากนั้นยังแสดงให้เห็นว่ากิจการมีการเจริญเติบโตและมีความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้นและสร้างความมั่งคั่งให้แก่ผู้ถือหุ้นได้ (บดีรินทร์ มหาวงศ์ และ ไพบุลย์ ผจงวงศ์, 2562) โดยผลลัพธ์ของอัตราส่วนนี้แสดงถึงผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นควรจะได้รับว่ามีค่ามากน้อยอย่างไร เมื่อผลลัพธ์มีค่าสูงนั้นหมายความว่าผู้ถือหุ้นจะได้รับผลตอบแทนที่สูง แต่ในทิศทางตรงกันข้ามถ้าผลลัพธ์ของอัตราส่วนนี้มีค่าต่ำย่อมหมายความว่าผู้ถือหุ้นจะได้รับผลตอบแทนที่ต่ำเช่นกัน ซึ่งอัตราส่วนนี้สามารถคำนวณได้จากสมการ ดังนี้ $ROE = EAT/E$

เมื่อกำหนดให้ ROE คือ อัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีค่าเท่ากับร้อยละ EAT (Earning After Tax) คือ กำไร (ขาดทุน) สุทธิมีหน่วยเท่ากับบาทต่อปี และ E (Equity) คือ ส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีหน่วยเท่ากับบาทต่อปี

2. อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA) คือ อัตราส่วนของผลกำไรสุทธิจากการดำเนินธุรกิจเปรียบเทียบกับสินทรัพย์รวม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของบริษัทในการนำสินทรัพย์ไปลงทุนและสร้างผลตอบแทน โดยค่า ROA นั้นแสดงถึงผลกำไรจากการดำเนินงานเปรียบเทียบกับสินทรัพย์ทั้งหมดที่บริษัทใช้ดำเนินการ และนอกจากนั้นอัตราส่วนนี้แสดงถึงผลการดำเนินงานและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ (วริวรรณ เจริญรูป พวงทอง วังราชกูร์ และนภาพรณ์ ทรัพย์กุลมงคล, 2560) โดยอัตราส่วนนี้สามารถคำนวณได้จากสมการดังนี้ $ROA = EAT/TA$

เมื่อกำหนดให้ ROA คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีค่าเป็นร้อยละต่อปี EAT (Earning After Tax) คือ กำไร (ขาดทุน) สุทธิมีค่าเท่ากับบาทต่อปี และ TA (Total Assets) คือ สินทรัพย์รวมมีค่าเท่ากับบาทต่อปี

แนวคิดสภาพคล่อง

สภาพคล่อง หมายถึง ความสามารถในการจ่ายเงินสดให้แก่ผู้ฝากเงินได้เมื่อผู้ฝากมีการทวงถามหรือถอนเงิน (พรนพ พุกกะพันธุ์, 2548) ความสำคัญของสินทรัพย์สภาพคล่องแต่ละประเภทมีบทบาทต่อการดำรงสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ โดยเฉพาะสินทรัพย์ประเภทเงินสดและสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องใกล้เคียงเงินสดที่เป็นส่วนหนึ่งที่ธนาคารพาณิชย์ต้องสำรองไว้เพื่อการถอนเงินของผู้ฝากและรองรับความต้องการในการดำเนินธุรกิจจากความต้องการในการอำนวยความสะดวก รวมทั้งความต้องการในการใช้จ่ายในการดำเนินงานหรือที่เรียกว่า เงินสำรองขั้นต้นหรือเงินสำรองขั้นที่หนึ่ง (Primary Reserve) เงินสำรองสภาพคล่องนี้จะอำนวยความสะดวกตัวในการดำเนินงาน หากธนาคารถือไว้เป็นจำนวนสูงอาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ (บุญยวีร์ ใจเดช, 2556) เนื่องจากเงินจำนวนนี้ได้มาจากการรับฝากเงินหรือกู้ยืมซึ่งมีต้นทุนดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายในการจัดหาเงินทุน สินทรัพย์ประเภทหลักทรัพย์สภาพคล่องถือได้ว่าเป็นส่วนที่ธนาคารพาณิชย์สำรองไว้เพื่อรักษาสภาพคล่องที่เรียกว่า เงินสำรองขั้นที่สอง (Secondary Reserve) เพื่อรับรองความต้องการสภาพคล่องที่มากกว่าความต้องการในภาวะปกติ (สมหมาย ปฐมวิชัยวัฒน์, 2535) ดังนั้น การวัดสภาพคล่องของกิจการจึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า กิจการมีความสามารถในการจ่ายเงินให้กับเจ้าหนี้เงินฝากและเจ้าหนี้ระยะสั้นมากน้อยเพียงใด ด้วยการวัดจากอัตราส่วนที่สำคัญ ได้แก่ อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก (LAD) อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก (LD) และอัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินกองทุน (LS) ตามแนวคิดของ อุษณีย์ ลิ่วรัตน์ (2559) โดยมีรายละเอียดในแต่ละอัตราส่วนดังต่อไปนี้

1. อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก (Liquidity Asset on Deposit: LAD) อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงความสามารถหรือสภาพคล่องของธนาคารที่จะรองรับภาระหนี้อันเกิดจากการไถ่ถอนเงินของผู้ฝาก และความคล่องตัวในการดำเนินงานประจำวัน (นาตยา ภูมิณี, 2556) ซึ่งอัตราส่วนนี้สามารถคำนวณได้จากสมการ ดังนี้ $LAD = LA/De$

เมื่อกำหนดให้ LAD (Liquidity Asset on Deposit) คือ อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากมีค่าเป็นร้อยละ LA (Liquidity Asset) คือ เงินสด รายการระหว่างธนาคาร และสินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์มีหน่วยเท่ากับบาทต่อปี และ De (Deposit) คือ เงินรับฝากมีหน่วยเป็นบาทต่อปี

2. อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก (Loan on Deposit: LD) อัตราส่วนนี้ชี้ให้เห็นถึงความต้องการสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารที่มีอยู่ หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการวัดความสามารถในการจัดหาเงินเพื่อที่จะสนองความต้องการทางการเงินในระบบ หากอัตราส่วนนี้เพิ่มสูงขึ้นจะชี้ให้เห็นถึงการขาดความคล่องตัวของธนาคาร ซึ่งกรณีดังกล่าว หากจะพิจารณาอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมด้วย ก็จะช่วยให้เห็นถึงความสามารถของธนาคารในการรองรับความต้องการเงินดังกล่าวได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และนอกจากนั้นอัตราส่วนนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าความสามารถในการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เมื่อต้องการขยายสินเชื่อว่ามีมากน้อยอย่างไร (นาตยา ภูมิณี, 2556) ซึ่งอัตราส่วนนี้สามารถคำนวณได้จากสมการ ดังนี้ $LD = L/De$

เมื่อกำหนดให้ LD คือ อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากมีค่าเป็นร้อยละ L (Loan) คือ เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ (ไม่รวมสินเชื่อค้ำรับ) มีหน่วยเท่ากับบาทต่อปี และ De (Deposit) คือ เงินรับฝากมีหน่วยคือบาทต่อปี

3. อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินกองทุน (Loan on Reserve: LR) อัตราส่วนนี้แสดงถึงระดับการใช้เงินจากส่วนของเจ้าของเพื่อนำไปให้สินเชื่อ หากอัตราส่วนนี้สูงมากจะชี้ให้เห็นถึงการลงทุนในสินเชื่อที่เกินตัวจะทำให้ขาดเงินทุนหมุนเวียนหรือสภาพคล่องในบางส่วน นอกจากจะเป็นผลทำให้ฐานะสภาพคล่องต่ำแล้วอาจมีผลทำให้ความสามารถในการหารายได้ของธนาคารน้อยลงไปด้วย (นาตยา ภูมิณี, 2556) ซึ่งอัตราส่วนนี้สามารถคำนวณได้จากสมการ ดังนี้ $LR = L/Re$

เมื่อกำหนดให้ LR คือ อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินกองทุนมีค่าเป็นเท่ากับร้อยละ L (Loan) คือ เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ (ไม่รวมสินเชื่อค้ำรับ) มีหน่วยบาทต่อปี และ R (Reserve) คือ เงินกองทุนตามกฎหมายมีหน่วยเป็นบาทต่อปี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิมพ์ิกา พงษ์พานิช (2561) ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ขนาดใหญ่ พ.ศ. 2556-2560 การศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2556-2560 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญกับความสามารถในการทำกำไรของ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยขนาดใหญ่ระหว่าง ปี พ.ศ. 2556-2560 และเปรียบเทียบผลของความสัมพันธ์ ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย ขนาดใหญ่ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ข้อมูลแบบทุติยภูมิ คือ ค้นคว้าจากงานวิจัย และข้อมูลงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจะใช้งบการเงินย้อนหลังรายเดือนระหว่างปี พ.ศ. 2556-2560 รวม ระยะเวลา 5 ปี รวมทั้งสิ้น 60 เดือน จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไร ขาดทุน เบ็ดเสร็จ และงบกระแสเงินสด ใช้อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร วิเคราะห์ข้อมูลธนาคารพาณิชย์

ผลการศึกษานี้พบว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย อัตราผลตอบแทนจาก ส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรสุทธิ เป็นตัวแทนของความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ไม่มีปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย อัตรา ผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรสุทธิ เป็นตัวแทนของความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกสิกร ไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มีอัตรากำไรสุทธิ เป็นตัวแทนของความสามารถในการทำกำไรของ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

จิรทัศน์ พัฒนอมร (2546) ปัจจัยที่กำหนดการดำรงสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำรงสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยใช้ทฤษฎี Stock Adjustment Model วิธีการศึกษาใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน โดยวิธี กำลังสองน้อยที่สุดและใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2539 ถึง ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2543 เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่อง ของธนาคารพาณิชย์กับตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของ ธนาคารพาณิชย์ไทย

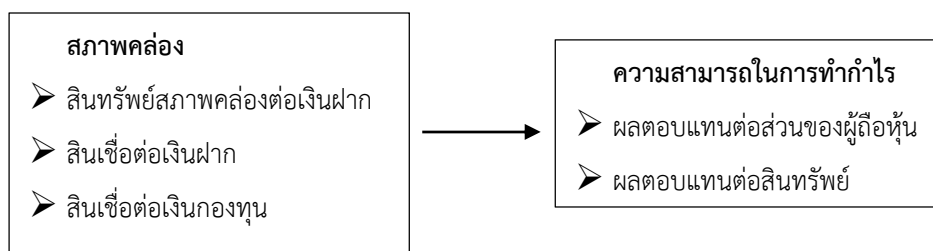
ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องในไตรมาสก่อนและต้นทุนการกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนภายนอกเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการดำรงสินทรัพย์ สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ไทย ในทิศทางเดียวกัน ขณะที่ตัวแปรความเสี่ยงจากการ ให้กู้ยืมและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ไทยแต่มีเครื่องหมายในทิศทางตรงข้าม ส่วนตัวแปรอัตรา ผลตอบแทนจากการถือสินทรัพย์สภาพคล่องและตัวแปรฤดูกาลเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล

ต่อการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในทิศทางตรงข้าม สาเหตุจากการที่ธนาคารพาณิชย์ ไม่สามารถเปลี่ยน การถือครองสินทรัพย์สภาพคล่องที่มีอยู่เป็นสินทรัพย์อื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าได้ ทำให้สินทรัพย์สภาพ คล่องส่วนเกินในระบบการเงินยังมีอยู่ในปริมาณมาก

วิรุฬห์ ลำกุล (2558) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์: กรณีศึกษาธนาคารขนาดใหญ่ 5 อันดับแรกในประเทศไทย การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มี ผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร พาณิชย์มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับความสามารถในการ ทำกำไรผ่านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ปัจจัยที่นำมาศึกษาได้แก่ สินทรัพย์รวม, อัตราส่วนเงินกู้รวม ต่อสินทรัพย์รวม, อัตราส่วนเงินฝากรวมต่อสินทรัพย์รวม, อัตราส่วนผู้ถือหุ้นรวมต่อสินทรัพย์รวม, อัตรา ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น ข้อมูลที่นำมาศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลเป็นรายไตร มาส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2557 และได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษา ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) (SCB) พบว่าอัตราส่วนเงินฝากรวม ต่อ สินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้ามกันกับอัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์ ส่วน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (KTB) พบว่าอัตราส่วนเงินกู้รวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ไป ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์ ส่วนธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) (BAY) พบว่าสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนของ ธนาคารพาณิชย์ และอัตราส่วนเงินกู้รวมต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน กับอัตราผลตอบแทน ของธนาคารพาณิชย์ อย่างมีนัยสำคัญ และส่วนธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) (KBANK) และธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) (BBL) พบว่าไม่มีอัตราการเปลี่ยนแปลง ของปัจจัยใดเลยที่ส่งผลกระทบต่อ ผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร คือ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย จำนวน 14 ธนาคาร ธนาคารเพื่อรายย่อย จำนวน 1 ธนาคาร ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ จำนวน 4 ธนาคาร และธนาคารที่เป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศ จำนวน 11 ธนาคาร รวมทั้งหมด 30 ธนาคาร

- กลุ่มตัวอย่าง เลือกเฉพาะธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยเนื่องจากมีบทบาทและความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและเป็นที่สนใจของนักลงทุน จำนวน 14 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน) ธนาคารซีไอเอ็มบี (ไทย) จำกัด (มหาชน) ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน) ธนาคารธนาชาติ จำกัด (มหาชน) ธนาคารทีสโก้ จำกัด (มหาชน) ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไอซีบีซี จำกัด (มหาชน)

- ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้เป็นองค์ประกอบการคำนวณค่าอัตราส่วนทางการเงินที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรและสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นการได้รับมาจากรายงานประจำปีของธนาคารพาณิชย์ 14 แห่งจากเว็บไซต์ของธนาคาร ข้อมูลทั้งหมดเป็นข้อมูลรายปี มีหน่วยเป็นล้านบาทต่อปี ตั้งแต่ปี 2554-2562 จำนวน 9 ปี

- ตัวแปรการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปร 2 ชนิดคือ ตัวแปรอิสระ คือ สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ วัดได้จาก 1) อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก (LAD) 2) อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก (LD) และ 3) อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินกองทุน (LR) ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ วัดได้จาก 1) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และ 2) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (stationary) โดยใช้ Unit root panel test เลือกวิธี Levin, Lin, and Chu ที่ระดับ (level) และผลต่าง (difference) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ตามแนวคิดของ อนัสปรีย์ ไชยวรรณ และณัฐินี ศรีจันทร์ (2556) ผลการทดสอบ พบว่า ตัวแปร LAD, LD, LR, ROE และ ROA มีความนิ่งที่ระดับ Level อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2. การทดสอบแบบจำลองระหว่าง Fixed effect model กับ Random effect model โดยใช้ Hausman test

3. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระด้วยสมการเชิงถดถอย (Multiple linear regressions) วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary least squares: OLS) และกำหนดเกณฑ์ความสัมพันธ์ ดังนี้ ตามแนวคิดของ ดุษฎี ศรีสว่างสุข (2557)

R^2 น้อยกว่า 50% หมายความว่า มีความสัมพันธ์น้อย

R^2 ระหว่าง 50%-70% หมายความว่า มีความสัมพันธ์ปานกลาง

R^2 มากกว่า 70% หมายความว่า มีความสัมพันธ์มาก

ผลการวิจัย

1. การทดสอบแบบจำลองระหว่าง Fixed effect model กับ Random effect model โดยใช้ Hausman test Chi-sq statistic and Prob. ได้ผลการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าการทดสอบ Hausman test Chi-sq statistic and Prob.

รายการ	Chi - sq statistic	Prob.	แบบจำลองที่เหมาะสม
แบบจำลองที่ 1	-2.7687	.837	Random effect model
แบบจำลองที่ 2	2.5730	.860	Random effect model

ผลการวิเคราะห์ พบว่า แบบจำลองที่ 1 ไม่สามารถปฏิเสธสมมุติฐานหลักได้ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จึงใช้วิธี Random effect model สำหรับวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และแบบจำลองที่ 2 ไม่สามารถปฏิเสธสมมุติฐานหลักได้ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จึงใช้ Random effect model สำหรับวิเคราะห์ความสัมพันธ์เช่นกัน

2. การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่อบรรยายลักษณะทั่วไปด้านความสามารถในการทำกำไรและสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการทำกำไรและสภาพคล่อง

ค่าสถิติ	สภาพคล่อง			ความสามารถในการทำกำไร	
	LAD	LD	LR	ROE	ROA
Mean	25.43%	107.79%	412.71%	9.44%	1.06%
SD.	.238	.547	13.13	.047	.005

ผลการวิเคราะห์สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ พบว่า อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินรับฝาก (LAD) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.43% หมายความว่าธนาคารมีสภาพคล่องที่ดีสามารถรองรับภาระหนี้ อันเกิดจากการไถ่ถอนเงินของผู้ฝากได้ ตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (2558) กำหนดไว้ว่าการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินรับฝากต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 6% และมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก (LD) เท่ากับ 107.79% แสดงว่าธนาคารพาณิชย์มีเงินทุนหารายได้จากการให้สินเชื่อมากกว่าเงินทุนที่ได้มาจากเงินรับฝาก ซึ่งอาจทำให้สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ลดลงได้ นอกจากนี้ยังพบว่า อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินกองทุน (LR) มีค่าสูงมากโดยมีค่าเท่ากับ 412.71%

ซึ่งสะท้อนให้เห็นการขาดสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์อันเนื่องมาจากธนาคารมีการให้สินเชื่อมากเกินไปและอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องที่น้อยลงในอนาคต และในส่วนของความสามารถในการทำกำไร ที่พิจารณาจากอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) พบว่ามีค่าเท่ากับ 9.44% หมายความว่าธนาคารพาณิชย์มีความสามารถในการทำกำไรที่ดี ผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนที่ดีอยู่ในระดับที่สูง ส่วนความสามารถในการทำกำไรในส่วนของการลงทุนในสินทรัพย์ พบว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเท่ากับ 1.06% แสดงให้เห็นว่าธนาคารพาณิชย์มีความสามารถในการทำกำไรอยู่ในระดับไม่สูงมาก

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ ด้วยสมการเชิงถดถอย (Multiple linear regressions) วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary least squares: OLS) ได้ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไร

ตัวแปร	ROE		ROA	
	Coefficient	Prob.	Coefficient	Prob.
C	0.136	.000	0.0071	.042
LAD	0.138	.108	-0.0174	.222
LD	-0.020	.165	0.0029	.232
LS	0.417	.547	0.0251	.515
R-squared	6.47%		3.05%	
Adj.R-squared	2.57%		0.98%	
F-test	1.660		0.756	
Prob. F-test	.149		.582	

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแบบจำลองที่ 1 (ROE) พบว่า อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก (LAD) อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก (LD) และอัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินกองทุน (LS) ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรทางสถิติ โดยตัวแปรทั้ง 3 ในสมการสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงในความสามารถในการทำกำไรได้ต่ำโดยมีค่า R^2 เท่ากับ 6.47% ส่วนที่เหลือ 93.53% เป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่มีได้นำมาในสมการนี้ ส่วนในแบบจำลองที่ 2 (ROA) พบว่า อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก (LAD) อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝาก (LD) และอัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินกองทุน (LS) ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรทั้ง 3 ในสมการสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรตาม ROA ได้ในระดับต่ำโดยมีค่า R^2 เท่ากับ 3.05% และส่วนที่เหลือ 96.95% เป็นอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่มีได้นำมาในสมการนี้

สรุปผลการวิจัยและอภิปราย (Conclusions and Discussions)

ธนาคารพาณิชย์มีสภาพคล่องที่ดี อันเนื่องมาจากธนาคารพาณิชย์ได้ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ ธปท. และเพื่อให้มีการบริหารสภาพคล่องอย่างสมดุล สินทรัพย์ประเภทเงินสดและสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องใกล้เคียงเงินสดที่มีมากพอเป็นส่วนหนึ่งธนาคารพาณิชย์ต้องสำรองในการจ่ายคืนให้กับเจ้าหนี้เงินฝากและเจ้าหนี้ระยะสั้นได้ ธนาคารพาณิชย์มีเงินสำรองใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เพียงพอสอดคล้องกับ นาดยา ภูมิณี (2556) ที่พบว่า สภาพคล่องของกิจการจึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่ากิจการมีความสามารถในการจ่ายคืนให้กับเจ้าหนี้เงินฝากและเจ้าหนี้อื่น ๆ โดยธนาคารพาณิชย์มีความสามารถในการทำกำไรอยู่ในระดับต่ำ ธนาคารพาณิชย์ดำรงสภาพคล่อง ได้แก่ เงินสด และสินทรัพย์ที่ใกล้เคียงเงินสดไว้ในระดับที่เพียงพอต่อการจ่ายคืนหนี้ซึ่งในส่วนนี้ทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องนำเงินทุนมาเป็นเงินสำรองเพื่อรักษาสภาพคล่องและส่งผลทำให้ธนาคารพาณิชย์เสียโอกาสในการหารายได้จากการนำเงินทุนไปให้สินเชื่อเพื่อสร้างรายได้จากดอกเบี้ยรับสินเชื่อ ซึ่งส่งผลต่อกำไรของธนาคารพาณิชย์ที่ลดลง ประกอบกับธนาคารพาณิชย์มีต้นทุนการดำเนินงานด้านพนักงาน อาคารสถานที่อยู่ในระดับที่สูงเมื่อเทียบกับธุรกิจอื่น ทำให้ผลกำไรของธนาคารพาณิชย์อยู่ในระดับที่ต่ำ สอดคล้องกับ นพวรรณ สิมมา (2557) ที่พบว่า ความสามารถในการทำกำไรนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเจ้าหนี้และเจ้าของธุรกิจ เพราะธุรกิจจะอยู่รอดหรือดำเนินงานต่อไปได้ในระยะยาวต้องมีรายได้ที่คุ้มค่างบกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแล้วคงเหลือกำไรอย่างเพียงพอที่จะจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้และจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น พบว่าสภาพคล่องไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

งานวิจัยนี้จะช่วยให้ผู้บริหารกิจการ มีความเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ แล้วนำไปใช้วางแผนและพัฒนาธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในอัตราส่วนทางการเงินในด้านอื่น ๆ ได้แก่ อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมเงินกู้ยืมระหว่างธนาคารและตราสาร (liquidity on deposit, interbank and security) อัตราส่วนสินเชื่อต่อสินทรัพย์สภาพคล่อง (loan on liquidity asset) เพื่อจะได้ทราบว่ามีความสัมพันธ์กับสินทรัพย์สภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไร เพื่อจะได้เป็นประโยชน์กับธนาคารพาณิชย์

รายการอ้างอิง

- จิรทัศน์ พัฒนอมร. (2546). ปัจจัยที่กำหนดการดำรงสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณชา อนันต์โชติกุล และลัทพร รัตนวรารักษ์. (2561, สิงหาคม 6). ธนาคารไทยเสี่ยงขึ้นหรือไม่ในยุค ดอกเบี้ยต่ำ, จาก <https://www.pier.or.th/tag/bank-risk-taking>.
- ดุชนิ ศรีสว่างสุข. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้งานเครื่องทำธุรกรรมทางการเงินอัตโนมัติ. กรณีศึกษา: เครื่องฝาก-ถอนอัตโนมัติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2558, ตุลาคม 1). การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง, จาก https://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/PruReg_HB/Documents/
- นาคยา ภูมณี. (2556). การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนและความเพียงพอของเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- นันทพร บำสันเทียะ. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นพวรรณ สิมมา. (2557). การวัดผลการดำเนินงานทางการเงินและการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- บดีนทร์ มหาวงค์ และ ไพบุลย์ ผจงวงศ์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานและผลผลิต
ภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสาร
เกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์*, 13(18), 15-40
- บุญยวีร์ ใจเดช. (2556). การวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม หมวดธุรกิจเหล็ก
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี 2551-2555. วิทยานิพนธ์: บริษัท ไทย -เยอรมัน
โปรดักส์ จำกัด (มหาชน). *วารสารวิจัยและพัฒนา*, 5(1), 24-37
- พิมพิภา พงษ์พานิช. (2561). *ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยขนาดใหญ่
พ.ศ. 2556-2560. (รายงานประชุมผลงานวิจัย). สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต.*
- พรนพ พุกกะพันธุ์. (2548). *การบริหารธนาคารพาณิชย์. (พิมพ์ครั้งที่ 3) โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- วริวรรณ เจริญรูป พวงทอง วังราชฤทธิ์ และนภาพร ทรัพย์กุลมงคล. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างทุน
มนุษย์กับผลการดำเนินงานของกิจการ. วิทยานิพนธ์: บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 9(3), 43-54.
- วเรศ อุปปาดิก. (2544). *เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- วิรุฬห์ ลำภู. (2558). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์: วิทยานิพนธ์
ธนาคารขนาดใหญ่ 5 อันดับแรกในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัย
กรุงเทพ.*
- สมหมาย ปฐมวิชัยวัฒน์. (2535). *การบัญชีขั้นกลางและการบัญชีขั้นสูงสำหรับนักการเงิน. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- อนัสปรีย์ ไชยวรรณ และณัฐินี ศรีจันทร์. (2556). ผลกระทบของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีต่อดัชนีตลาด
หลักทรัพย์สำหรับธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อยของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.
วารสารเศรษฐศาสตร์, 17(1), 8-13.
- อุษณีย์ ลีรัตน์. (2559). *การวิเคราะห์หลักทรัพย์ราย Sector: หุ่นกลุ่มธนาคาร. (พิมพ์ครั้งที่ 1)
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.*